►トピック 季節と天気

第3課 冬はとても寒くなります

あなたの国にはどんな季節がありますか?
သင့်နိုင်ငံတွင် မည်သို့သော ရာသီဥတုမျိုးရှိပါသလဲ။

1. 春は桜の花が咲きます

Can-do 08
日本の四季についての短い動画を見て、季節の特徴を理解することができる。
ဂျပန်နိုင်ငံ၏ရာသီဥတု ၄ မျိုးအကြောင်း ဗီဒီယိုအတိုကိုကြည့်ပြီး ရာသီဥတု၏ထူးခြားချက်ကို နားလည်သဘောပေါက်နိုင်သည်။

1 ことばの準備
စကားလုံးများကို ကြိုတင်လေ့လာခြင်း

【季節のことば】

a. 暑い

b. すずしい

c. 寒い

d. 暖かい
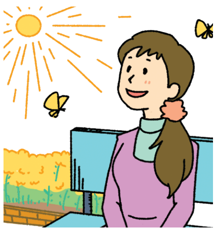

e. じめじめする／蒸し暑い

f. 雨が降る

g. 雪が降る

h. 桜の花が咲く
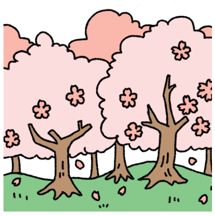

i.もみじがきれい(な)

j. セミが鳴く
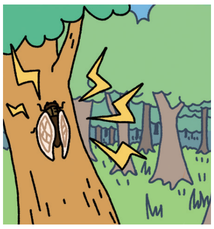

(1) 絵を見ながら聞きましょう。 03-01
ရုပ်ပုံကိုကြည့်ရင်း နားထောင်ကြရအောင်။

(2) 聞いて言いましょう。 03-01
နားထောင်ပြီးပြောကြရအောင်။

(3) 聞いて、a-j から選びましょう。 03-02
နားထောင်ပြီး a-j ထဲမှ ရွေးကြရအောင်။

©The Japan Foundation

2 音声を聞きましょう。

အသံကိုနားထောင်ကြရအောင်။

► 日本を紹介する映像を見ています。

ဂျပန်နိုင်ငံအကြောင်း မိတ်ဆက်ပေးသည့် ဗီဒီယိုကိုကြည့်နေပါသည်။

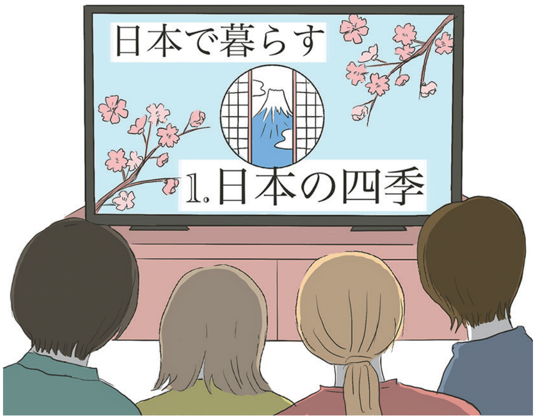

(1) 日本の季節の特徴を、1 の a-j から選びましょう。 03-03

ဂျပန်နိုင်ငံရာသီဥတု၏ထူးခြားချက်ကို 1 ၏ a-j ထဲမှ ရွေးကြရအောင်။

春 (　　,　　)

梅雨 (　　,　　)

夏 (　　,　　)

冬 (　　,　　)

秋 (　　,　　)

(2) ことばを確認して、もういちど聞きましょう。 03-03

စကားလုံးများကိုဖတ်ပြီး နောက်တစ်ကြိမ် နားထောင်ကြရအောင်။

たくさん အများကြီး | 学校 စာသင်ကျောင်း

©The Japan Foundation

形に注目

（１）音声を聞いて、＿＿＿＿＿にことばを書きましょう。 03-04
အသံကိုနားထောင်၍ ＿＿＿＿＿ တွင် စကားလုံးများကိုရေးကြရအောင်။

春は桜の花が咲きます。暖かく＿＿＿＿＿＿＿＿＿＿。

夏は暑いです。学校が休みに＿＿＿＿＿＿＿＿＿＿。

秋はすずしく＿＿＿＿＿＿＿＿＿＿。

変化について言うとき、どんな形を使っていましたか。 ➡ 文法ノート❶
ပြောင်းလဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောဆိုသည့်အခါ မည်သည့်သဒ္ဒါပုံစံကို အသုံးပြုခဲ့ပါသလဲ။

（２）形に注目して、音声をもういちど聞きましょう。 03-03
သဒ္ဒါပုံစံကိုသတိပြုပြီး အသံကို နောက်တစ်ကြိမ် နားထောင်ကြရအောင်။

©The Japan Foundation

2. どんな季節がありますか？

Can-do 09
自分の国の季節の特徴について、簡単に話すことができる。
မိမိနိုင်ငံ၏ရာသီဥတုနှင့်ပတ်သက်သည့် ထူးခြားချက်ကို လွယ်ကူသည့်အသုံးအနှုန်းများဖြင့် ပြောဆိုနိုင်သည်။

1 会話を聞きましょう。
စကားပြောကိုနားထောင်ကြရအောင်။

► 自分の国の季節や気候について、4人の人が話しています。
လူ ၄ ဦးသည် မိမိနိုင်ငံ၏ရာသီဥတု၊ မိုးလေဝသအကြောင်း ပြောဆိုနေကြသည်။

(1) それぞれの国の季節は、a-d のどれですか。
နိုင်ငံအသီးသီး၏ ရာသီဥတုများသည် a-d ထဲမှ မည်သည်တို့ဖြစ်ပါသလဲ။

a.
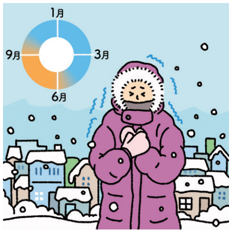

b.
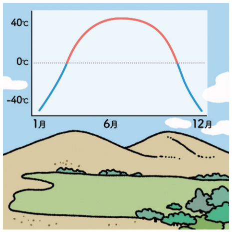

c.

d.
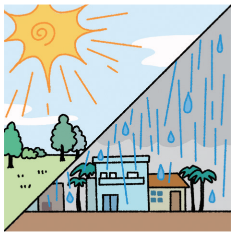

① 03-05	② 03-06	③ 03-07	④ 03-08

(2) もういちど聞きましょう。
4人の国の季節には、それぞれどんな特徴がありますか。ア - キから選びましょう。
နောက်တစ်ကြိမ် နားထောင်ကြရအောင်။ ၎င်းတို့ ၄ ဦး၏ နိုင်ငံရာသီဥတုမှာ မည်သို့သော ထူးခြားချက်ရှိပါသလဲ။ アｰキ ထဲမှ ရွေးကြရအောင်။

ア. 夏はとても暑い・冬はとても寒い　イ. 一年中夏　ウ. 冬が長い
エ. ずっと暑い　オ. 雨季と乾季がある　カ. 四季がある　キ. 雪がたくさん降る

① 03-05	② 03-06	③ 03-07	④ 03-08
,		,	, ,

(3) ことばを確認して、もういちど聞きましょう。 03-05 ～ 03-08
စကားလုံးများကိုဖတ်ပြီး နောက်တစ်ကြိမ် နားထောင်ကြရအောင်။

同じ တူညီသော ｜ 40度 ၄၀ ဒီဂရီ (〜度 ～ ဒီဂရီ) ｜ マイナス အနုတ် ｜ 短い တိုသော
そうなんですか ဟုတ်လား / သိပါပြီ

©The Japan Foundation

2 自分の国の季節について話しましょう。

မိမိနိုင်ငံ၏ရာသီဥတုအကြောင်း ပြောကြရအောင်။

陳さんの国には、どんな季節がありますか？

A

日本と同じです。四季があります。

そうですか。

でも、冬がとても長いです。

10月ごろから5月ごろまで冬です。

でも、夏がとても暑いです。

40度になります。

そうなんですか。

B

雨季と乾季があります。

そうですか。

乾季はとても暑いです。

でも、雨季は少しすずしくなります。

そうなんですか。

（1）会話を聞きましょう。 03-09 03-10 03-11

စကားပြောကိုနားထောင်ကြရအောင်။

（2）シャドーイングしましょう。 03-09 03-10 03-11

နောက်ကထက်ကြပ်မကွာလိုက်ဆိုကြရအောင်။

（3）自分の国や住んでいるところの季節について話しましょう。

မိမိနိုင်ငံ၊ နေထိုင်သည့်နေရာ၏ ရာသီဥတုအကြောင်း ပြောကြရအောင်။

©The Japan Foundation

3. もみじの景色がきれいですから

can-do 10
自分が好きな季節とその理由について、簡単に話すことができる。
မိမိနှစ်သက်သော ရာသီဥတုနှင့် ကြိုက်နှစ်သက်ရသည့်အကြောင်းရင်းကို လွယ်ကူသည့်အသုံးအနှုန်းများဖြင့် ပြောဆိုနိုင်သည်။

1 会話を聞きましょう。
စကားပြောကိုနားထောင်ကြရအောင်။

► 川野さんとメリさんとアラムさんが、好きな季節について話しています。
ခဝနိုစံ၊ မယ်ရီစံ နှင့် အာရမုစံ တို့သည် မိမိနှစ်သက်သော ရာသီဥတုအကြောင်း ပြောဆိုနေကြသည်။

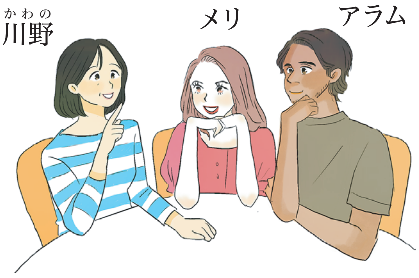

（1） はじめに、スクリプトを見ないで会話を聞きましょう。 03-12
好きな季節はいつですか。a-d から選びましょう。
ပထမဦးစွာ စာသားကိုမကြည့်ဘဲ စကားပြောကိုနားထောင်ကြရအောင်။ မည်သည့်ရာသီဥတုကို ကြိုက်နှစ်သက်ပါသလဲ။ a–d ထဲမှ ရွေးကြရအောင်။

a. 春　b. 夏　c. 秋　d. 冬

	アラムさん	メリさん	川野さん
好きな季節			

（2） もういちど聞きましょう。 03-12
どうしてその季節が好きですか。ア - カから選びましょう。
နောက်တစ်ကြိမ် နားထောင်ကြရအောင်။ ဘာကြောင့် ထိုရာသီဥတုကို နှစ်သက်ပါသလဲ။ ア–カ ထဲမှ ရွေးကြရအောင်။

ア. すずしい
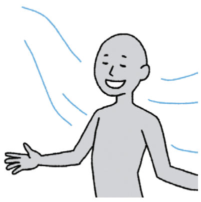

イ. 果物がおいしい
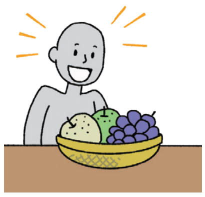

ウ. もみじの景色がきれい

エ. 海や山で遊ぶのが好き

オ. 暑いのが好き

カ. 暑いのが苦手

	アラムさん	メリさん	川野さん
どうして？	,	,	,

©The Japan Foundation

(3) スクリプトを見(み)ながら聞(き)きましょう。 03-12

စာသားကိုကြည့်ရင်း နားထောင်ကြရအောင်။

川野(かわの) ： アラムさん、好(す)きな季節(きせつ)はいつですか？

アラム ： そうですね。秋(あき)がいちばん好(す)きです。

川野(かわの) ： どうしてですか？

アラム ： 私(わたし)は暑(あつ)いのが苦手(にがて)ですから。秋(あき)はすずしいですから好(す)きです。
メリさんは？

メリ ： 私(わたし)は暑(あつ)いのが大好(だいす)きですから、夏(なつ)が好(す)きです。

川野(かわの) ： へー、そうですか。

メリ ： 海(うみ)や山(やま)で遊(あそ)ぶのも楽(たの)しいです。
川野(かわの)さんは？ どの季節(きせつ)が好(す)きですか？

川野(かわの) ： 私(わたし)も秋(あき)が好(す)きですね。

アラム ： どうしてですか？

川野(かわの) ： もみじの景色(けしき)がきれいですから。

アラム ： そうですね。

川野(かわの) ： それに、果物(くだもの)もおいしいですよね。
ぶどうとか梨(なし)とか。

～よね

相手(あいて)もそうだと思(おも)っていることを確認(かくにん)するときの言(い)い方(かた)

တစ်ဖက်လူ၏ သဘောတူညီမှုကို သိရှိလိုသည့်အခါ ～よね ကို အသုံးပြုသည်

どうして ဘာကြောင့် | ぶどう စပျစ်သီး | 梨(なし) သစ်တော်သီး

©The Japan Foundation

形に注目

（１）音声を聞いて、＿＿＿＿＿にことばを書きましょう。 03-13
အသံကိုနားထောင်၍ ＿＿＿＿＿ တွင် စကားလုံးများကိုရေးကြရအောင်။

Ａ：好きな季節はいつですか？
Ｂ：秋が＿＿＿＿＿＿好きです。

暑い＿＿＿＿＿が好きです。
暑い＿＿＿＿＿が苦手です。

（Ａ：秋が好きです）
Ｂ：どうしてですか？
Ａ：もみじの景色がきれいです＿＿＿＿＿。

秋はすずしいです＿＿＿＿＿好きです。
暑いのが大好きです＿＿＿＿＿、夏が好きです。

海＿＿＿＿＿山で遊ぶのも楽しいです。
果物もおいしいですよね。ぶどう＿＿＿＿＿梨＿＿＿＿＿。

- 「いちばん」はどんな意味だと思いますか。 ➡ 文法ノート❷
  いちばん က မည်သည့်အဓိပ္ပာယ်ဟု ထင်ပါသလဲ။
- 「～が好きです／苦手です」の前は、どんな形を使っていましたか。 ➡ 文法ノート❸
  ～が好きです／苦手です ၏ အရှေ့တွင် မည်သည့်သဒ္ဒါပုံစံကို အသုံးပြုခဲ့ပါသလဲ။
- 理由を言うとき、どんな形を使っていましたか。 ➡ 文法ノート❹❺
  အကြောင်းပြချက်ပေးသည့်အခါ မည်သည့်သဒ္ဒါပုံစံကို အသုံးပြုခဲ့ပါသလဲ။
- 例を挙げるとき、どんな形を使っていましたか。 ➡ 文法ノート❻❼
  ဥပမာပေးသည့်အခါ မည်သည့်သဒ္ဒါပုံစံကို အသုံးပြုခဲ့ပါသလဲ။

（２）形に注目して、会話をもういちど聞きましょう。 03-12
သဒ္ဒါပုံစံကိုသတိပြုပြီး စကားပြောကို နောက်တစ်ကြိမ် နားထောင်ကြရအောင်။

©The Japan Foundation

2 好きな季節について話しましょう。

သင်နှစ်သက်သော ရာသီဥတုအကြောင်း ပြောကြရအောင်။

アラム さん、好きな季節はいつですか？

そうですね。 **秋** がいちばん好きです。

どうしてですか？

暑いのが苦手です から。
それに、 **果物がおいしいです** から。

そうですか。

（１） 会話を聞きましょう。 03-14

စကားပြောကိုနားထောင်ကြရအောင်။

（２） シャドーイングしましょう。 03-14

နောက်ကထက်ကြပ်မကွာလိုက်ဆိုကြရအောင်။

（３） 自分の好きな季節について話しましょう。言いたいことばが日本語でわからないときは、調べましょう。

သင်နှစ်သက်သော ရာသီဥတုအကြောင်း ပြောကြရအောင်။ မိမိပြောလိုသောစကားလုံးကို ဂျပန်လိုမသိပါက ရှာကြည့်ကြရအောင်။

©The Japan Foundation

聴解スクリプト

1. 春は桜の花が咲きます

03-03

春は桜の花が咲きます。暖かくなります。

梅雨は雨がたくさん降ります。じめじめしています。

夏は暑いです。セミが鳴きます。学校が休みになります。

秋はすずしくなります。もみじがきれいです。

冬は寒いです。雪が降ります。

2. どんな季節がありますか？

① 03-05

A：ジョーイさんの国には、どんな季節がありますか？

B：一年中夏です。ずっと暑いです。

A：そうですか。

② 03-06

A：タムさんの国には、どんな季節がありますか？

B：雨季と乾季があります。

A：そうですか。

B：乾季はとても暑いです。

A：へー。

B：でも、雨季は少しすずしくなります。雨がたくさん降ります。

③ 03-07

A：バヤルさんの国には、どんな季節がありますか？

B：日本と同じです。四季があります。

でも、夏はとても暑いです。冬はとても寒いです。

A：そうですか。

B：夏は 40 度、冬はマイナス 40 度になります。

A：へー、そうなんですか。

©The Japan Foundation

④ 03-08

A：陳(チン)さんの国(くに)には、どんな季節(きせつ)がありますか？

B：私(わたし)の国(くに)にも四季(しき)があります。

でも、夏(なつ)はとても短(みじか)いです。

冬(ふゆ)がとても長(なが)いです。10月(がつ)ごろから5月(がつ)ごろまで冬(ふゆ)です。

A：そうですか。

B：雪(ゆき)がたくさん降(ふ)ります。とても寒(さむ)いです。

A：そうなんですか。

©The Japan Foundation

漢字(かんじ)のことば

1 読(よ)んで、意味(いみ)を確認(かくにん)しましょう。
ဖတ်ပြီးအဓိပ္ပာယ်ရှာကြရအောင်။

季節(きせつ)	季節	季節
春(はる)	春	春
夏(なつ)	夏	夏
秋(あき)	秋	秋
冬(ふゆ)	冬	冬
花(はな)	花	花
同(おな)じ	同じ	同じ
暑(あつ)い	暑い	暑い
寒(さむ)い	寒い	寒い

2 ＿＿＿の漢字(かんじ)に注意(ちゅうい)して読(よ)みましょう。
မျဉ်းတားထားသည့် ခန်းဂျိကို ဂရုစိုက်ပြီး ဖတ်ကြရအောင်။

① 秋は、果物(くだもの)がおいしいです。

② 春は、いろいろな花が咲(さ)きます。

③ 私(わたし)は、暑いのが大好(だいす)きですから、夏が好(す)きです。

④ A：バチカさんの国(くに)には、どんな季節がありますか？

B：日本(にほん)と同じです。でも、冬がとても寒いです。

3 上(うえ)の＿＿＿のことばを、キーボードやスマートフォンで入力(にゅうりょく)しましょう。
အထက်တွင် မျဉ်းတားထားသည့် စကားလုံးကို ကီးဘုတ် သို့မဟုတ် စမတ်ဖုန်းဖြင့် ရိုက်ကြည့်ရအောင်။

©The Japan Foundation

文法(ぶんぽう)ノート

1

Nに **ナA-に** **イA-く**	**なります**

春(はる)は桜(さくら)の花(はな)が咲(さ)きます。暖(あたた)かくなります。
နွေဦးမှာ ချယ်ရီပန်းပွင့်ပါတယ်။ (ရာသီဥတု) နွေးလာတယ်။

- なります (なる) (ဖြစ်လာသည်) သည် ပြောင်းလဲမှုကို ဖော်ပြသည်။ ဤသင်ခန်းစာတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ဖော်ပြရာတွင် အသုံးပြုသည်။
- နာမ်နှင့် ナနာမဝိသေသနတွင် ～になります ပုံစံကို အသုံးပြုသည်။ イနာမဝိသေသနတွင် ၎င်း၏အဆုံးမှ い ကို く ပြောင်းပြီး ～くなります ဖြစ်မည်။
- 「なります（なる）」は変化を示します。この課では、気候の変化を表すときに使っています。
- 名詞とナ形容詞の場合は「～になります」の形を使います。イ形容詞の場合は、語尾の「い」を「く」に変えて「～くなります」になります。

[例(れい)]
► 夏(なつ)は学校(がっこう)が休(やす)みになります。
　နွေရာသီမှာ ကျောင်းတွေ ပိတ်ပါတယ်။
► 花(はな)が咲(さ)いて、公園(こうえん)がきれいになりました。
　ပန်းတွေပွင့်နေပြီး ပန်းခြံကလှပလာတယ်။
► A：ちょっと、すずしくなりましたね。
　　နည်းနည်းအေးလာတယ်နော်။
　B：そうですね。
　　ဟုတ်တယ်နော်။

2

いちばん	**ナA-です** **イA-いです**

秋(あき)がいちばん好(す)きです。
ဆောင်းဦးရာသီကို အနှစ်သက်ဆုံးပါ။

- いちばん ၏ မူရင်းအဓိပ္ပာယ်မှာ "ပထမဆုံး" ဖြစ်ပြီး နာမဝိသေသန၏အရှေ့တွင် "အ-ဆုံး" ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။
- 「いちばん」はもともとは「順序が最初」という意味ですが、形容詞の前につくと「もっとも」という意味を表します。

[例(れい)]
► A：好(す)きな季節(きせつ)はいつですか？
　　ဘယ်ရာသီဥတုကို နှစ်သက်ပါသလဲ။
　B：春(はる)がいちばん好(す)きです。
　　နွေဦးရာသီကို အနှစ်သက်ဆုံးပါ။
► 日本(にほん)では、8月(がつ)がいちばん暑(あつ)いです。
　ဂျပန်နိုင်ငံမှာတော့ ဩဂုတ်လက အပူဆုံးပါ။

©The Japan Foundation

❸

イA- い のが	**好きです** **苦手です**

私は暑いのが好きです。寒いのが苦手です。
ကျွန်တော်က ရာသီဥတု ပူတာကိုနှစ်သက်တယ်။ ရာသီဥတုအေးတာကို သဘောမကျဘူး။

- သင်ခန်းစာ (၂) တွင် ゲームをするのが好きです (ဂိမ်းကစားရတာ နှစ်သက်တယ်) ဟူသော စာကြောင်းကဲ့သို့ အဘိဓာန်ပုံစံကြိယာ + のが好きです ကိုလေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ イနာမဝိသေသနတွင် の ကိုကပ်ပြီး 暑い／寒い + のが好きです (ရာသီဥတုပူ/အေးတာကို နှစ်သက်တယ်) ဟု သုံးကြသည်။ ဤနေရာတွင် ရာသီဥတုကြိုက်မကြိုက်ကို ဖော်ပြသည့်အခါ အသုံးပြုသည်။
- 苦手 သည် မနှစ်သက်ဘူး ဟူသောအငြင်းဖော်ပြချက်ဖြစ်ပြီး 好きじゃない ထက် သွယ်ဝိုက်ပြောဆိုသည့်အသုံးအနှုန်းဖြစ်သည့်အတွက် စကားပြောတွင်အသုံးများသည်။
- အငြင်းဝါကျအများစုတွင် ～のは好きじゃないです～のは好きじゃありません ကဲ့သို့ が ကို は ဖြင့် ပြောင်းလဲသုံးစွဲကြသည်။

- 第２課では、「ゲームをするのが好きです。」のように、「動詞の辞書形＋のが好きです」の形を勉強しました。イ形容詞の場合も「の」をつけて、「暑い／寒い＋のが好きです」のように言います。ここでは、気候の好き嫌いを言うときに使っています。
- 「苦手」は得意じゃないという否定的な意味の表現で、「好きじゃない」よりも婉曲的な言い方になるため、会話でよく使われます。
- 否定文は「～のは好きじゃないです／～のは好きじゃありません」のように、「が」が「は」に変化することが多いです。

[例] ► 寒いのはあまり好きじゃないです。
ရာသီဥတုအေးတာကို သိပ်ပြီးတော့သဘောမကျဘူး။

❹

ナA- です **イA- い です**	**から**

秋が好きです。もみじの景色がきれいですから。
ဆောင်းဦးရာသီကိုနှစ်သက်ပါတယ်။ မေပယ်လ်ပင်တွေလှလို့ပါ။

- 「から」ကို ဝါကျအဆုံးတွင် အကြောင်းပြချက်ဖော်ပြရာတွင်သုံးသည်။ ဥပမာ もみじの景色がきれいです (မေပယ်လ်ပင်တွေလှလို့ပါ) သည် ဆောင်းဦးရာသီကိုနှစ်သက်သည့်အကြောင်းပြချက်ကို ဖော်ပြနေသည်။
- ယခုသင်ခန်းစာတွင် နာမဝိသေသန です+から ပုံစံကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပြီး から ၏အရှေ့တွင် ကြိယာဝါကျကိုလည်း အသုံးပြုကြသည်။

- 「から」は、文末について理由を表します。例文の「もみじの景色がきれいですから。」は、秋が好きな理由を示しています。
- この課では「形容詞です＋から」の形を取り上げますが、「から」の前には動詞文も使われます。

[例] ► A：好きな季節はいつですか？
ဘယ်ရာသီဥတုကို နှစ်သက်ပါသလဲ။
B：秋です。
ဆောင်းဦးရာသီပါ။
A：どうしてですか？
ဘာကြောင့်ပါလဲ။
B：果物がおいしいですから。
သစ်သီးတွေက အရသာရှိလို့ပါ။

©The Japan Foundation

❺ S1 から、S2

暑(あつ)いのが大好(だいす)きですから、夏(なつ)が好(す)きです。
ရာသီဥတုပူတာကို အရမ်းနှစ်သက်တာကြောင့် နွေရာသီကို ကြိုက်ပါတယ်။

- から ကို အကြောင်းပြချက်အဖြစ် ဝါကျအဆုံးတွင်သာမက ဝါကျတစ်ကြောင်းနှင့်တစ်ကြောင်း ချိတ်ဆက်ရာတွင်ပါ အသုံးပြုသည်။ S1 သည် S2 ၏ အကြောင်းပြချက်ကို ဖော်ပြသည်။
- ဤသင်ခန်းစာတွင် နာမ်ဝါကျ၊ နာမဝိသေသနဝါကျ၊ ကြိယာဝါကျနှင့် ချိတ်ဆက်ထားသည့် ပုံစံဖြင့် ဖော်ပြသည်။

- 理由の「から」は文末に使われるだけではなく、文と文をつなぐ働きがあります。S1 が S2 の理由を示します。
- この課では、名詞文、形容詞文、動詞文に接続する形を取り上げます。

[例(れい)] ► 果物(くだもの)がおいしいですから、秋(あき)が好(す)きです。
သစ်သီးတွေ အရသာရှိတာကြောင့် ဆောင်းဦးရာသီကို နှစ်သက်ပါတယ်။

► 夏休(なつやす)みがありますから、夏(なつ)がいちばん好(す)きです。
နွေရာသီပိတ်ရက်ရှိတာကြောင့် နွေရာသီကို အနှစ်သက်ဆုံးပါ။

❻ N1 や N2

海(うみ)や山(やま)で遊(あそ)ぶのも楽(たの)しいです。
ပင်လယ်နှင့် တောင်တို့တွင်ဆော့ကစားရသည်မှာလည်း ပျော်စရာကောင်းသည်။

- ဝိဘတ်ဖြစ်သော や သည် と နှင့်အလားတူဖြစ်ပြီး နာမ်အချင်းချင်းကို ချိတ်ဆက်ပေးသည်။ と နှင့်ကွာခြားချက်မှာ や သည် ဥပမာပေးရာတွင် အသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။ ဤစာကြောင်းတွင် ပင်လယ်နှင့်တောင်အပြင် မြစ်နှင့်တောအုပ် စသည်တို့တွင်လည်း ဆော့ကစားခြင်း ဟုယူဆနိုင်ပြီး အားလုံးကိုဖော်ပြခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ပင်လယ်နှင့်တောင်ကို ဥပမာအဖြစ် ဖော်ပြထားသည်။
- N2 ၏ အနောက်တွင် など ကိုကပ်ပြီး N1やN2など ဟုလည်းသုံးသည်။

- 助詞「や」は、「と」と同じで名詞と名詞をつなぎます。「と」との違いは、「や」は例を挙げるときに使われることです。この文では、海と山以外にも、川や森などで遊ぶことが考えられますが、全部を言わないで、代表例として海と山を挙げています。
- N2 のあとに「など」をつけて「N1 や N2 など」と言うこともあります。

[例(れい)] ► 春(はる)は、桜(さくら)やチューリップなどの花(はな)が咲(さ)きます。
နွေဦးရာသီမှာ ချယ်ရီပန်း၊ ကျူးလစ်ပန်း စတဲ့ပန်းတွေ ပွင့်ကြတယ်။

©The Japan Foundation

❼ N1 とか (N2 とか)

秋(あき)は果物(くだもの)がおいしいですよね。ぶどうとか梨(なし)とか。
ဆောင်းဦးရာသီမှာ သစ်သီးတွေစားလို့ကောင်းတယ်နော်.. စပျစ်သီးတို့ သစ်တော်သီးတို့... .

- ဥပမာပေးရာတွင်အသုံးပြုသည်။ ဤနေရာတွင် ဆောင်းဦးရာသီတွင် အရသာရှိသောသစ်သီးများကို ဥပမာအနေဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။
- とか သည် ❻ ၏ や နှင့်ကွာခြားပြီး ဥပမာပြစကားလုံးကို တစ်ခုတည်းလည်း ဖော်ပြနိုင်သည်။ ထိုအချိန်တွင် N1 とか ဟူ၍ သုံးနိုင်သည်။
- や နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက とか သည် စကားပြောအသုံးအနှုန်းဖြစ်ပြီး စကားပြောတွင် အသုံးများသည်။
- ဤနေရာတွင် နာမ်နှင့်တွဲသုံးသော ဥပမာသာဖော်ပြထားသော်လည်း とか သည် နာမဝိသေသန၊ ကြိယာ စသည့် စကားလုံးများ၏ အနောက်တွင်လည်း အသုံးပြုသည်။ ထို့အပြင် ဝါကျအလယ်တွင်လည်းကောင်း၊ ဝါကျအဆုံးတွင်လည်းကောင်း သုံးနိုင်သည်။

- 例を挙げるときの言い方です。ここでは、秋のおいしい果物の例を挙げています。
- 「とか」は、❻の「や」とは違い、例示するものが 1 つでもかまいません。このときは、「N1 とか」になります。
- 「や」に比べると口語的な表現で、話し言葉に多く使われます。
- ここでは、名詞につく例だけを扱いますが、「とか」は形容詞や動詞など、ほかの言葉のあとにも用いられます。また、文中にも文末にも使われます。

[例(れい)] ► 夏休(なつやす)みに、どこか旅行(りょこう)に行(い)きたいですね。北海道(ほっかいどう)とか。
နွေရာသီပိတ်ရက်မှာ တစ်နေရာရာသွားချင်လိုက်တာနော်.. ဟိုကိုင်းဒိုးပဲဖြစ်ဖြစ်...

► A：どんなスポーツが好(す)きですか？
ဘာအားကစားကို နှစ်သက်လဲ။

B：スキーとか、スケートとか、ウィンタースポーツが大好(だいす)きです。
နှင်းလျှောစီးတာတို့ စကိတ်စီးတာတို့ ဆောင်းရာသီအားကစားတွေကို နှစ်သက်တယ်။

©The Japan Foundation

日本の生活TIPS

日本(にほん)の気候(きこう) ဂျပန်နိုင်ငံ၏ မိုးလေဝသ

ဂျပန်နိုင်ငံသည် မြောက်မှတောင်သို့သွယ်တန်းနေပြီး ရှည်လျားကျဉ်းမြောင်းသည့် ကျွန်းနိုင်ငံဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ဒေသအလိုက် မိုးလေဝသ အခြေအနေမှာ များစွာကွာခြားသည်။

日本は南北に細長い島国なので、地域によって気候が大きく異なります。

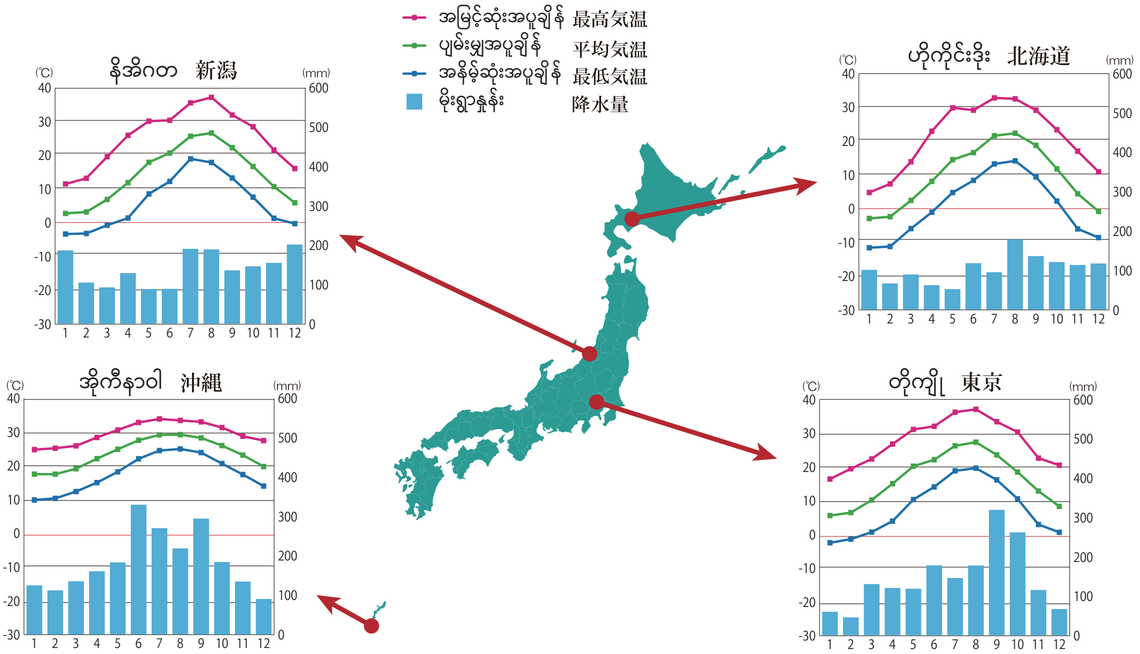

▶ 東京(とうきょう) တိုကျို

တိုကျိုမြို့တွင် မတ်လကုန်ဝန်းကျင်မှ နွေးထွေးလာပြီး နွေဦးရာသီသို့ရောက်သည်။ နွေရာသီဖြစ်သော ဇူလိုင်လမှ ဩဂုတ်လအထိ အလွန်ပူပြင်းပြီး အချို့ရက်များတွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်မှာ ၄၀ ဒီဂရီ နီးပါးရှိသည်။ အောက်တိုဘာလဝန်းကျင်မှ တဖြည်းဖြည်းအေးလာပြီး ဒီဇင်ဘာလမှ ဖေဖော်ဝါရီလဝန်းကျင်အထိ ဆောင်းလေအေးများတိုက်ခတ်လာကာ ရာသီဥတုခြောက်သွေ့ပြီး သာယာသောနေ့ရက်များဖြစ်သည်။ တိုကျိုမြို့တွင် နှင်းကျလေ့မရှိသလောက်ဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး အနည်းငယ်သာ နှင်းကျသည်။

東京では、3月の終わりごろから暖かくなってきて、春になります。7月から8月の夏はとても蒸し暑く、最高気温が40度近くになる日もあります。10月ごろからだんだん寒くなり、12月から2月ごろまで続く冬には、冷たい風が吹いて、乾燥した晴れの天気が続きます。東京では、雪が降ることはめったになく、1年で数回程度です。

▶ 北海道(ほっかいどう) ဟိုကိုင်းဒိုး

ဟိုကိုင်းဒိုးမြို့သည် ဂျပန်နိုင်ငံမြောက်ဘက်စွန်းပိုင်းတွင်တည်ရှိပြီး နွေရာသီတွင် အေးမြပြီး ဆောင်းရာသီတွင် အအေးလွန်ကဲသောဒေသတစ်ခုဖြစ်သည်။ နွေရာသီတွင် ၃၀ ဒီဂရီ ကျော်သောနေ့များမှာ နည်းပါးပြီး ဆောင်းတွင်းနေ့လယ်ခင်းများတွင်လည်း ရေခဲမှတ်အောက်ရောက်သည့် နေ့များသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ အနုတ် ၂၀ ဒီဂရီ နီးပါး ဖြစ်သည်။ ဆောင်းရာသီတွင် နှင်းများ သိပ်သည်းစွာကျသည်။

日本のいちばん北にある北海道は、夏はすずしく冬は寒さが厳しい地域です。夏は30度を超える日は数日しかありませんが、冬の間は日中でも氷点下の日が多く、最低気温がマイナス20度近くになることもあります。冬は雪が深く積もります。

©The Japan Foundation

▶ 沖縄（おきなわ） အိုကီနာဝါ

အိုကီနာဝါမြို့သည် ဂျပန်နိုင်ငံ တောင်ဘက်ပိုင်းတွင်တည်ရှိပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံးအပူချိန်အလွန်မြင့်မားသောအပူလျော့ပိုင်းဒေသဖြစ်ပြီး ဧပြီလမှ အောက်တိုဘာလအထိ ရေကူးနိုင်သည်။ ဆောင်းရာသီတွင်လည်း အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ ၁၀ ဒီဂရီ အောက်ရောက်သည်မှာ မရှိသလောက်ပင်ဖြစ်ပြီး အပူချိန်ကွာခြားမှုနည်းပါးပြီး နေထိုင်ကောင်းသောရာသီဥတုဖြစ်သည်။ သို့သော် အိုကီနာဝါမြို့တွင် ဇူလိုင်လမှ အောက်တိုဘာလအထိ တိုင်ဖွန်းမုန်တိုင်းရာသီဖြစ်ပြီး နှစ်စဉ် ၁၀ ကြိမ်ခန့် မုန်တိုင်းဝင်ရောက်သည်။

日本の南にある沖縄は、1年を通して気温が高い亜熱帯気候で、4月ごろから10月ごろまで泳ぐことができます。冬でも最低気温が10度を下回ることはほとんどなく、気温の差が少なく過ごしやすい気候です。ただし、沖縄では7月から10月は台風のシーズンとなり、毎年10個程度の台風が接近します。

▶ 日本海側（にほんかいがわ） ဂျပန်ပင်လယ်ပြင်

နီအီဂတခရိုင်၊ တိုယာမခရိုင်၊ အီရှိခဝခရိုင် စသည့်ခရိုင်များသည် ဂျပန်ပင်လယ်ဘက်ခြမ်းရှိဒေသများဖြစ်ပြီး ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာဘက်ရှိ တိုကျိုမြို့ စသည်တို့၏ မိုးလေဝသနှင့်ကွာခြားသည်။ နွေရာသီတွင် ရာသီဥတုသာယာပြီး ပူပြင်းသောနေ့ရက်များသော်လည်း ဆောင်းရာသီတွင် ရာသီဥတု ဆိုးဝါးပြီး မိုးရွာ၊ နှင်းကျသည်က များသည်။ တစ်ချို့နေရာများတွင် နှင်းသည် မီတာများစွာ စုပုံပြီး ကျသည်။

新潟、富山、石川などの日本海側は、東京などの太平洋側の気候とは異なります。夏は晴れて非常に暑い日が多いのに対し、冬は天気が悪い日が多く、雨や雪が降るのが特徴です。多いところでは、雪が数メートルも積もります。

● 梅雨（つゆ） မိုးရာသီ

မိုးရာသီသည် မေလကုန်မှ ဇူလိုင်လလယ်အထိဖြစ်သည်။ မိုးရာသီတွင် အပူချိန်ရော စိုထိုင်းမှုပါ မြင့်မားပြီး အစားအသောက်များပုပ်သိုးလွယ်သည့်အတွက် အစာအဆိပ်သင့်ခြင်းကို ဂရုပြုရပေသည်။ ထို့ပြင် မီးဖိုချောင်၊ ရေချိုးခန်းတွင် မှိုတက်လွယ်ခြင်း၊ အဝတ်မခြောက်ခြင်းများဖြစ်သည့်အတွက် သန့်ရှင်းရေးနှင့် အဝတ်လျှော်ခြင်းများတွင်ခက်ခဲလှသည်။ မိုးရာသီကုန်လျှင် နွေရာသီစစ်စစ် စတင်လေသည်။

梅雨は、5月の終わりから7月中旬ごろまで続く、雨の多い季節です。梅雨になると、気温だけでなく湿度も上がって食べ物が腐りやすくなるため、食中毒に注意しなければなりません。また、台所や風呂にカビが出やすくなったり、洗濯物がなかなか乾かなくなったりするので、掃除や洗濯が大変になります。梅雨が明けると、本格的な夏が始まります。

● 桜と花見（さくら・はなみ） ချယ်ရီပန်းနှင့် ပန်းကြည့်ပွဲတော်

ပန်းနုရောင်ချယ်ရီပန်းများသည် မတ်လကုန်အပတ်မှ ဧပြီလ တစ်လျှောက်ပွင့်ပြီး နွေဦးရာသီ၏အမှတ်သင်္ကေတဖြစ်သည်။ ချယ်ရီပန်းပွင့်ချိန်သည် နှစ်တစ်နှစ် ပြောင်းလဲချိန်ဖြစ်ပြီး ဘွဲ့နှင်းသဘင် နှင့် ကျောင်းစတက်ချိန် ပုံရိပ်တို့နှင့် ဆက်စပ်နေပေသည်။

ချယ်ရီပန်းများ ရာသီမတိုင်မီ ချယ်ရီပန်းပွင့်ချိန်၊ အပြည့်အဝပွင့်ချိန်၊ ပြီးဆုံးချိန်များကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းကြပြီး သတင်းထုတ်ပြန်ကြသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံနေရာအနှံ့အပြားတွင် ချယ်ရီပန်းကြည့်ရန် နေရာကောင်းများစွာ ရှိသည်။

ချယ်ရီပင်အောက်တွင် ပန်းများကြည့်ရှုရင်း စားကြသောက်ကြသည်မှာ Hanami (ပန်းကြည့်ပွဲ) ပင်ဖြစ်သည်။ ပန်းကြည့်ရန်နာမည်ကြီးသည့်ပန်းခြံများတွင် ချယ်ရီပင်အောက်၌ အခင်းများခင်း၍ ပန်းများကြည့်ရှုနေသော မြင်ကွင်းကို နှစ်စဉ်မြင်တွေ့နိုင်ပေသည်။ ထိုသို့ကြည့်ရှုရာတွင် နေရာကောင်းရရန်အတွက် မနက်စောစောကတည်းက ပန်းခြံသို့သွား၍ နေရာဦးခြင်းကို bashotori ဟုခေါ်သည်။

©The Japan Foundation

桜は３月下旬から４月にかけて、いっせいに薄いピンクの花を咲かせ、春が来たことの象徴になっています。また、桜の咲く時期は年度の変わり目なので、卒業や入学のイメージと結び付けられることもあります。

桜が咲くシーズンの前には、天気予報では、桜がいつ咲き、いつ満開になり、いつ散るかを予想する「開花予想」が報じられます。

日本の各地には、桜で有名なスポットがあります。桜の木の下で、花を見ながら、お弁当を食べたり、お酒を飲んだりするのが「花見」です。桜で有名な公園では、毎年、桜の木の下にレジャーシートを敷いて、花見をする光景が見られます。花見では、いい場所をとるために、朝早くから「場所取り」をすることもあります。

紅葉（こうよう）　သစ်ရွက်အရောင်ပြောင်းခြင်း

ဆောင်းဦးရာသီတွင် အရွက်များသည် အစိမ်းရောင်မှ အနီရောင်၊ လိမ္မော်ရောင်၊ အဝါရောင်သို့ ပြောင်းလဲခြင်းကို kooyoo (သစ်ရွက်အရောင်ပြောင်းခြင်း) ဟုခေါ်သည်။ ထိုသို့အရောင်ပြောင်းချိန်ရောက်လျှင် သစ်ရွက်များကြည့်ရန် တောင်တန်း၊ တောင်ကြား၊ ဥယျာဉ်များသို့ သွားကြသည်။ အောက်တိုဘာလမှ နိုဝင်ဘာလအထိ ဖြစ်သော်လည်း ဒေသနှင့်ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အမြင့်အလိုက် ကွာခြားသည်။ ထိုရာသီချိန်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိနေရာများ၌ သစ်ရွက်ပြောင်းလဲမှု ဘယ်လိုအခြေအနေရှိသလဲ (သစ်ရွက်အရောင်စတင်ပြောင်းလဲချိန်၊ ကြည့်ရှုရန်အကောင်းဆုံး အချိန်၊ သစ်ရွက်ကြွေချိန် စသဖြင့်) ကို အွန်လိုင်းတွင်ရှာဖွေနိုင်သည်။ သို့သော် သစ်ရွက်အရောင်ပြောင်းခြင်းသည် ပန်းကြည့်ပွဲနှင့်ကွာခြားပြီး အရောင်ပြောင်းသွားသည့် အပင်အောက်တွင် စားကြ သောက်ကြသည့်ဓလေ့တော့မရှိကြပေ။

秋になると、木の葉の色が緑から赤やオレンジ、黄色に変わります。これを「紅葉」といいます。紅葉の季節になると、人々は美しい紅葉を見るために、山や渓谷、庭園などに行きます。紅葉の季節は、だいたい10月から11月ぐらいで、地方や標高によって違います。紅葉のシーズンには、全国各地の紅葉スポットの紅葉がどのような状態か（色づきはじめ～見ごろ～散りぎわ、など）をネットで調べることができます。ただし、紅葉は桜とは違い、紅葉した木の下でお弁当を食べたりお酒を飲んだりする習慣はありません。

セミ　ပုစဉ်းရင်ကွဲ

ပုစဉ်းရင်ကွဲသည် သစ်ပင်များနှင့်မြင့်မားသောနေရာများမှ အသံများကို ကျယ်လောင်စွာ ထုတ်လွှတ်သော အင်းဆက်ပိုးဖြစ်သည်။ ဂျပန်နိုင်ငံတွင် နွေရာသီရောက်လျှင် ပုစဉ်းရင်ကွဲအော်သံများကြားရသည်။ သစ်တောနှင့် ပန်းခြံတွင်သာမက နေအိမ်များတွင်လည်း ကြားရသော ပုစဉ်းရင်ကွဲအော်သံများက ဂျပန်နိုင်ငံ၏နွေရာသီကို ဖော်ကျူးနေသောသံစဉ်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ ပုစဉ်းအော်သံအလိုက် min-min zemi, tsuku-tsuku-booshi နှင့် kana-kana ဟူ၍ အမည်တပ်ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ အုပ်စုလိုက်ပုစဉ်းရင်ကွဲအော်သံကို semi-shigure ဟုဆိုကြသည်။ semi-shigure ကို ဒရာမာနှင့် အန်နီမေးရှင်းများတွင် နွေရာသီကိုရည်ညွှန်းသောအသံအဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။ နွေရာသီတွင် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ လာရောက်လည်ပတ်သော နိုင်ငံခြားသားများအဖို့ ပုစဉ်းရင်ကွဲအော်သံကြားပြီး "ဒရာမာနှင့် အန်နီမေးရှင်းထဲကအသံ" ဟုအမှတ်ရစေနိုင်ပါသည်။

セミは木の上など高いところで大きな声で鳴く昆虫です。日本では夏になると、あちこちでセミが鳴きます。森や公園だけでなく、住宅地でもジージーと鳴くセミの鳴き声は、日本の夏を代表する音と言えるでしょう。鳴き声も種類によって違い、「ミンミンゼミ」「ツクツクボウシ」「カナカナ」など、鳴き声がそのまま呼び名になったセミの種類もあります。多くのセミが一斉に鳴く音は、「せみしぐれ」とも呼ばれています。「せみしぐれ」はドラマやアニメで夏を表す効果音としてもよく使われるので、夏に海外から日本に来た人は、セミの鳴き声を実際に聞いて、「ドラマやアニメで聞いた音！」と思う人もいるそうです。

©The Japan Foundation